

PREDSTAVITEV SLUŽBE DIAKONA

V nedeljo, 29. novembra 2017, smo na Sveti Gori prisostvovali slovesnosti, ko je bil naš župljan Gašper Naglost posvečen v diakona. Ob tej priložnosti je morda potrebno, da spregovorimo nekaj besed o pomenu te službe.

Beseda diakon je grškega izvora. Izhaja iz besede diakonos, ki pomeni strežnik, služabnik. Iz tega izhaja beseda diakonija, ki pomeni služenje, kar je tretja temeljna razsežnost krščanske vere.

Službo diakona so vpeljali že apostoli, ko so ugotovili, da jim primanjkuje časa za strežbo pri mizi in ostale dobrotne dejavnosti. V Apostolskih delih beremo: »Ni prav, da mi zanemarjamo Božjo besedo, ker strežemo pri mizi. Poiščite si, bratje, iz svojih vrst sedem mož, ki uživajo ugled in so polni Duha in modrosti, in določili jih bomo za to službo! Mi pa se bomo posvetili molitvi in oznanjevanju besede.« (Apd 6, 2–4) Apostoli so na izbrane moše položili roke, kar pomeni, da so jih posvetili za službo, ki jim je bila namenjena, in ti so za opravljanje službe prejeli tudi Svetega Duha. Že takrat so jih imenovali diakone. Med prvimi sedmimi diakoni je bil tudi Štefan, prvi mučenec in zavetnik vipavske cerkve in župnije.

V prvih stoletjih so delo diakonov opravljale tudi ženske. Imenovali so jih diakonise. Ni povsem gotovo, ali so tudi njim podelili to službo s polaganjem rok, kar bi pomenilo, da bi bile posvečene, ali so imele drugačen status kot diakoni in so jim bile podobne samo pri strežbi ubogim. Sedanji papež je naročil strokovnjakom, naj se to vprašanje podrobno razišče.

Služba diakona je ostala v Cerkvi ves čas, do današnjih dni. Diakona posveti škof s polaganjem rok in obredom posvetitve med sveto mašo. S posvečenjem postane, tisti ki ga je prejel, klerik, to pomeni da je vključen v zbor duhovnikov neke škofije in mu more škof podeliti določene službe v svoji škofiji.

Diakonat pomeni tudi prvo stopnjo duhovništva. Duhovniški stan pozna namreč tri stopnje. Prva stopnja je diakon, druga mašnik, tretja pa škof. Vsaka stopnja prinese določene pristojnosti in na podlagi tega opravljanje posameznih služb, vodenje obredov in podeljevanje zakramentov. Tako sme diakon krščeovati, je reden delivec obhajila, lahko podeljuje blagoslov z Najsvetejšim in druge blagoslove, lahko vodi pogreb in s pooblastilom lahko cerkveno poroča. Ne more pa maševati, spovedovati in deliti bolniškega maziljenja. Te stvari so pridržane mašniku, duhovniku na drugi stopnji duhovništva. Prav tako tudi mašnik ne more početi stvari, ki so pridržane tretji stopnji duhovništva, škofovski službi: ne more posvetiti duhovnika ali diakona, ne more posvetiti svete krizme (olja za birmovanje in posvečevanje), ne more posvetiti cerkve, birmuje pa lahko samo s pooblastilom škofa.

Diakon je oblečen v belo obleko, ki pokriva od vratu navzdol vse telo in se imenuje alba, ter v štolo, ki jo pa za razliko od mašnikov nadene postrani, z leve rame na desni bok. Na vse to pa lahko obleče še plašč, ki je drugačen od mašnikovega in se imenuje dalmatika. Je drugače krojena od mašnikovega plašča, ima neke vrste rokave in je zvezana pod pazduho.

Poznamo dve vrsti diakonov. Eni so diakoni, ki prejmejo službo diakonata v pripravi na mašniško posvečenje. To službo morajo opravljati vsaj pol leta, preden so posvečeni v mašnika. Ti ob posvečenju tudi obljubijo celibat, kar pomeni, da se zavežejo neporočenosti. Poleg tega obljubijo škofu spoštovanje in pokorščino ter se zavežejo, da bodo vsak dan molili brevir, to je molitveno bogoslužje psalmov. Drugi so diakoni, ki prejmejo službo kot stalni diakoni. Imajo iste pravice in dolžnosti, le da so stalni diakoni lahko poročeni moške. Seveda mora za posvečenje stalnega diakona dati soglasje tudi žena.

Da lahko nekdo postane diakon, mora opraviti primerno izobraževanje in oblikovanje. To pomeni, da mora opraviti predpisan teološki študij (pet razredov teološke fakultete) in nekaj časa živeti v predpisani ustanovi, ki skrbi za njegovo duhovno oblikovanje (bogoslovje ali semenišče). Lahko pa škof določi drugače, kar je v praksi zlasti pri oblikovanju stalnih diakonov.

Gotovo bi bilo treba o službi diakonov povedati še veliko več. Naj nas te kratke razlage spodbudijo, da bomo naše diakone sprejeli kot duhovnike na prvi stopnji duhovništva ter Kristusove služabnike in bomo zanje čim več molili, da ostanejo zvesti danim obljubam, Kristusu in Cerkvi.

(Pridiga g. župnika Alojza Furlana na 30. navadno nedeljo, 29. 10. 2017)